

Titulació	Tipus	Curs
Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura	OB	2
Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3
Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3
Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4
Estudis de Català i Espanyol	OT	3
Estudis de Català i Espanyol	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Alba Saura Clares

Correu electrònic: alba.saura@uab.cat

Equip docent

Maria Fernanda Bustamante Escalona

Alba Saura Clares

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Haver cursat de manera satisfactòria els crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries.

Tenir coneixements de les normes generals de presentació d'un treball acadèmic, més enllà que l'equip docent especificarà les normes estilístiques requerides per al lliurament de les avaluacions de l'assignatura.

Objectius

"Literatura Hispanoamericana del segle XX" s'integra en el conjunt de matèries sobre literatura i cultura llatinoamericana. Forma part dels crèdits de formació obligatòria del Grau de Llengua i Literatura espanyoles, que l'estudiantat cursa juntament amb altres assignatures de llengua i literatura espanyoles, així com es presenta com a complement a altres graus formatius en llengües i literatures.

Aquesta assignatura continua els coneixements sobre l'àrea de Literatura Hispanoamericana en el Grau de Llengua i Literatura Espanyoles, que s'inaugura amb "Introducció a la literatura hispanoamericana" i continua amb la "Literatura Hispanoamericana: de les cròniques d'Índies al modernisme", i suposa la seva continuïtat cronològica.

A través d'aquesta assignatura, es recorrerà la literatura i la cultura llatinoamericana del segle XX, buscant oferir una cartografia que doni compte de la diversitat de poètiques, veus, innovacions formals i propostes temàtiques que conformen la seva complexitat literària en un moment clau de la seva història cultural. De les avantguardes poètiques i la poesia de compromís social a la narrativa que conforma un imaginari territorial i cultural, passant per la conformació de l'escena nacional, el teatre polític o l'eclosió editorial dels seixanta, entre altres àmbits als quals ens dediquem.

A través de cadascun dels temes, s'oferiran diferents formes d'acostament crític a la literatura llatinoamericana i les seves autories, amb la finalitat de conjugar l'estudi cronològic amb la mirada teòrica i la reflexió sobre els esdeveniments motiu d'estudi. En l'elecció del seu corpus d'estudi, l'assignatura busca conjugar les veus canòniques amb altres més perifèriques, l'experimentació i la tradició, les continuïtats i ruptures, els diferents gèneres literaris i les dècades del segle, així com oferir un recorregut per la major part de la geografia llatinoamericana i la seva història literària.

Així mateix, aquesta assignatura busca contribuir a la consecució de les següents Competències Generals de la UAB: G04. Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere; i G01. Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per a donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat. D'aquesta manera, l'assignatura segueix una perspectiva de gènere i post/decolonial i cerca servir-se de metodologies docents innovadores.

Competències

Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura

- Aplicar els coneixements sobre literatura espanyola i hispanoamericana a la identificació dels gèneres, moviments, corrents, tendències i estils.
- Comentar textos literaris en espanyol i en xinès, situar-los en el seu moment històric i relacionar-los amb el corrent literari al qual pertanyen.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Fer servir la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte fonts i contextos.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Identificar els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatives de la literatura en llengua espanyola en el seu context historicosocial.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer les principals teories, temes i gèneres de la literatura en els diferents països de parla hispànica.

- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis de Català i Espanyol

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Emprar la metodologia i els conceptes de l'anàlisi literària tenint en compte les fonts i el context històric i social.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Reconèixer els períodes, tradicions, tendències, autors i obres més significatius de la literatura en llengua catalana i espanyola en el seu context historicosocial.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les desigualtats degudes al sexe o al gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement historicosocial.
2. Analitzar textos literaris a partir de les claus pròpies del gènere al qual pertanyen.
3. Aplicar els principis bàsics d'anàlisi del text literari.
4. Assenyalar similituds i diferències entre textos a partir de conceptes teòrics pertinents.
5. Comentar els textos de la literatura hispanoamericana des del Modernisme a l'època contemporània des de la perspectiva de la retòrica.
6. Comentar textos literaris des de metodologies específiques.
7. Contextualitzar socialment i ideològicament la producció literària hispanoamericana des del Modernisme fins a l'època contemporània.
8. Discriminar i analitzar les principals característiques dels gèneres de la literatura hispanoamericana des del Modernisme fins a l'actualitat.
9. Fer recerques bibliogràfiques bàsiques.
10. Fer servir els recursos i la metodologia apropiats per a un treball acadèmic.
11. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
12. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
13. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
14. Identificar fonts primàries i secundàries.
15. Identificar les fonts principals d'un text literari.
16. Identificar les principals desigualtats de gènere presents en la societat a través de la seva representació en textos literaris.

17. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la seva relació amb les àrees humanes, artístiques i socials.
18. Organitzar continguts de manera clara i adequada per presentar-los oralment.
19. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
20. Reconèixer els principals períodes de la història literària occidental i els seus trets generals.
21. Situar la producció d'un autor o autora en un període literari concret.
22. Valorar, a través de l'anàlisi de produccions literàries, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
23. Vincular un text amb el seu context de producció literària.

Continguts

Introducció. Perspectives crítiques per a un estudi de la literatura i el teatre llatinoamericà.

1.- Conformant els nous espais llatinoamericans des de la narrativa.

1.1 Entre la selva, la pampa, el llano i l'urbà: José Eustasio Rivera, Ricardo Güiraldes, Rómulo Gallegos i María Teresa de la Parra.

1.2 La Revolució mexicana: ficcionalizando la Història. Mariano Azuela i Nellie Campobello.

2.- Un viratge territorial: la narrativa llatinoamericana dels anys trenta als cinquanta.

2.1 El "gir crític": literatura, geografia, cultura i legitimació de l'Amèrica mestissa.

2.1.1.- Miguel Ángel Asturias: de les llegendes a la recuperació del Popol Vuh.

2.1.2.- El real meravellós i l'obra d'Alejo Carpentier.

2.1.3.- El neoindigenismo de José María Arguedas.

2.1.4.- Rosario Castellanos: el món prehistòric i la crítica feminista.

2.2 Parlant amb els morts: perversions i polifonia des de la terra violentada.

2.2.1.- *La amortajada* de María Luisa Bombal.

2.2.2.- Pedro Páramo i la influència de Juan Rulfo.

3.- Enclavaments de la poesia llatinoamericana del segle XX.

3.1 Octavio Paz i la cartografiapoètica llatinoamericana.

3.2 "La cueca de los poetas", o com ser un *poeta chileno*.

3.2.1.- Poesia i imatge autorial de Gabriela Mistral.

3.2.2.- Vicente Huidobro, el viatge poètic en paracaigudes.

3.2.3.- Pablo Neruda, un poeta torrencial.

3.2.4.- Nicanor Parra, l'antipoeta.

3.3 "Hay, hermanos, muchísimo que hacer"

3.3.1.- Ruptura i compromís en la poesia de Magda Portal.

3.3.2.- El dolor i l'experimentació en la veu de César Vallejo.

3.4 Poesia i negritud: Nicolás Guillén.

4.- Escenaris del teatre llatinoamericà del segle XX.

4.1.- La construcció d'una escena nacional.

4.1.1.- Roberto Arlt i el teatre independent argentí.

4.1.2.- Un teatre de/per/per a Mèxic: Rodolfo Usigli.

4.1.3.- Una escena cubana amb "choteo": Virgili Piñera.

4.1.4.- La dramàtúrgia xilena escrita per dones i l'empremta d'Isidora Aguirre.

4.2.- La consolidació escènica i el teatre polític.

4.2.1.- Cartografia escènica de l'escena política llatinoamericana.

4.2.2.- Representar i recordar el terrorisme estatal: De a uno, de Aída Bortnik, i La muerte y la doncella d'Ariel Dorfmann.

5.- El Boom de la novel·la llatinoamericana.

5.1 L'eclosió editorial de la literatura llatinoamericana.

5.2 Cartografia de veus i obres cap al Boom: Carlos Fuentes, José Donoso, Mario Vargas Llosa, Julio Cortázar, Gabriel García Márquez i les "silenciades" del Boom.

5.3 Les veus del postboom.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits per les professores, en els quals es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 21, 22, 23
Tipus: Supervisades			
Es tracta de tutories i sessions programades amb les professores, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.	15	0,6	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 19, 21, 22, 23
Tipus: Autònomes			
ACTIVITATS d'AVALUACIÓ. L'assignatura contempla diferents modalitats d'avaluació escrites, individuals i grupals, de diferents característiques i a realitzar tant a l'aula com fora d'ella.	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics. En uns certs blocs, s'implementaran metodologies d'aprenentatge basat en reptes.	65	2,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 14, 17, 21, 22, 23
--	----	-----	--

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumnat es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides. Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en seminaris i pràctiques dirigits per les professores, en els quals es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió dels textos.
- Activitats supervisades. Es tracta de tutories i sessions programades amb les professores, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària.
- Activitats autònomes. Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics. En uns certs blocs, s'implementaran metodologies d'aprenentatge basat en reptes.
- Activitats d'avaluació. L'assignatura contempla diferents modalitats d'avaluació escrites, individuals i grupals, de diferents característiques i a realitzar tant a l'aula com fora d'ella.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe dins del calendari establert pel centre o per la titulació perquè l'alumnat empleni les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completen les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23
Examen 2	35%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 15, 17, 21, 22, 23
Treball	35%	0	0	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

L'avaluació continuada consistirà en:

- 1 prova escrita sobre la novel·la seleccionada en el tema 1 i sobre el tema 2: 30%.
- 1 treball a partir del tema 3 sobre poesia llatinoamericana (30%) i participació en la construcció d'una antologia (5%): 35%.
- Prova escrita sobre els temes 4 i 5: 35%.

Totes les dates i requisits de les respectives avaluacions s'indicaran la primera setmana de classes.

Les/els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar a les professores un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

L'avaluació única consistirà en:

- 1 prova escrita sobre la novel·la seleccionada en el tema 1 i sobre el tema 2: 30%.
- 1 treball a partir del tema 3 sobre poesia llatinoamericana: 35%.
- Prova escrita sobre els temes 4 i 5: 35%.

La data i característiques de les tres proves de l'avaluació única s'indicarà la primera setmana de classes.

Procediment de revisió de les qualificacions (avaluació continuada i única):

En el moment de realització de cada activitat d'avaluació, les professores informaran l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Requisits per a aprovar l'assignatura:

- Obtenir entre totes les activitats una mitjana igual o superior a 5.

Condicions per a la qualificació "no avaluables":

- L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" si no ha realitzat més del 30% de les activitats d'avaluació.
- La condició de "No avaluable" comportarà que no pugui presentar-se a la prova de reavaluació.

Aclariments per a la presentació a recuperació:

- Per a poder realitzar la prova de reavaluació de l'assignatura, l'alumnat ha d'haver estat avaluat com a mínim en 2 de les 3 parts de la qualificació total en l'avaluació única i totes les proves en l'avaluació continuada.
- A més, ha d'haver obtingut, entre totes les proves, una nota mitjana mínima de 3,5.
- Es recuperaran només les avaluacions suspeses.
- No es contempla la presentació en la recuperació per a pujar nota de les avaluacions amb una nota igual o superior a 5.
- La recuperació implica presentar-se a totes les avaluacions suspeses, en el cas que hi hagimés d'una.

En cas que l'estudiant cometi qualsevol tipus d'irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest serà qualificat amb 0, independentment del procés disciplinari que pugui derivar-se d'això.

En cas que es verifiquin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

El plagi total o parcial suposarà el suspens total de l'assignatura. És a dir, els treballs han de ser originals. No està permesa la còpia total o parcial de materials ja publicats en qualsevol suport. En cas de presentar material no original sense indicar la seva procedència, la qualificació de l'activitat o treball serà automàticament de suspens (0).

La persistència en errors ortogràfics i d'expressió podran comportar un descens de la puntuació en la qualificació de la respectiva avaluació.

Per a l'avaluació de l'assignatura s'atendrà al fet que les/els estudiants mostrin les següents capacitats:

- Claredat expositiva i argumentativa: estructuració adequada del discurs, amb coherència i cohesió, progressió temàtica, correcta justificació de les afirmacions i explicacions, etc.

- Capacitat d'anàlisi i síntesi superant la mera descripció i la repetició d'arguments de les obres i tòpics historiogràfics, com a teòrics; així com un desenvolupament ajustat al tema i enunciat proposat.
- Maneig de les fonts teòriques-critiques: lectura en profunditat i ús correcte de la bibliografia fonamental de l'assignatura.
- Riquesa i correcció expressiva, especialment pel que fa a l'ús del lèxic, a les estructures sintàctiques i a l'ortografia.
- Participació en el desenvolupament de l'assignatura.

Es tindrà en compte el treball de les estudiants al llarg de tot el curs, el seu progrés, la seva implicació en el procés d'aprenentatge, així com l'assoliment de les competències assenyalades. Es pretén, igualment, que l'avaluació sigui formativa, això és, integrada i orientada a la millora de l'aprenentatge.

Intel·ligència Artificial (IA)

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions, a criteri de les professores. En el cas d'assignatures de graus filològics, l'ús de la traducció ha d'estar autoritzat per part de les professores. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb l'acord de les professores.

L'estudiant té que (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i en el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitats'avaluï amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Totes les lectures obligatòries i complementàries s'indiquen a l'inici de l'assignatura i seran facilitades per les professores ja siguin mitjançant CV o altres mitjans.

- 1 obra a triar per l'alumnat del tema 1: *La vorágine*, *Don Segundo Sombra*, *Doña Bárbara*, *Ifigenia*, *Los de abajo* o *Cartucho*.
- *La amortajada* de María Luisa Bombal.
- *Pedro Páramo* de Juan Rulfo.
- *La muerte y la doncella* de Ariel Dorfmann.
- *De a uno* de Aída Bortnik.
- Una novel·la del Boom llatinoamericà i altres textos seleccionats per les professores.
- Textos (poesia, conte, assaig) en els diversos temes seleccionats i facilitats per les professores al Campus Virtual.

ARACIL, Beatriz, "Sobre el proceso de creación de un imaginario múltiple: América durante el periodo colonial" en Alemany, Carmen y Aracil, Beatriz (eds.), *América en el imaginario europeo*, Alicante: Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2009.

AYÉN, Xavi, *Aquellos años del boom*. García Márquez, Vargas Llosa y el grupo de amigos que lo cambiaron todo. Barcelona: Debate, 2019.

FERNÁNDEZ, Teodosio, Selena Millares y Eduardo Bécerra, *Historia de la literatura hispanoamericana*, Madrid, Universitas S. A., 1995.

FERRARI, Américo, *El bosque y sus caminos. Estudios sobre poesía y poética hispanoamericanas*, Valencia, Pre-Textos, 1993.

FUENTES, Carlos, *La nueva novela hispanoamericana*. México D.F.: Joaquín Mortiz, 1969.

DONOSO, José, *Historia personal del boom*. Santiago de Chile: Andrés Bello, 1987.

GÁLVEZ, Marina, *La novela hispanoamericana contemporánea*, Madrid, Taurus, 1987.

GOIC, Cedomil, ed., *Historia y crítica de la literatura hispanoamericana*, vol. II, *Del romanticismo al modernismo*; vol. III, *Epoca contemporánea*, Barcelona, Crítica, 1988.

GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, Roberto y Enrique Pupo-Walker, eds., *The Cambridge History of Latin American Literature*, Cambridge, Cambridge University Press, 1995.

GULLÓN, Ricardo, dir., *Diccionario de literatura española e hispanoamericana*, 2 vols., Madrid, Alianza, 1993.

HENRÍQUEZ UREÑA, Pedro, *Historiografía cultural hispanoamericana*. Madrid: Verbum, 2007.

IÑIGO MADRIGAL, Luis (coord.), *Historia de la literatura hispanoamericana*, 2 vols, Madrid, Cátedra, 1982-1987 (I, Época colonial; II, Del neoclasicismo al modernismo).

LAMUS, Marina, *Geografías del teatro en América Latina. Un relato histórico*. Bogotá: Luna Libros, 2010.

LE CORRE, Hervé, *Poesía hispanoamericana posmodernista*. Historia, teoría, prácticas, Madrid, Gredos, 2001.

MENTON, Seymour, *Caminata por la narrativa latinoamericana*. México, F.C.E.-Xalapa: Universidad Veracruzana, 2002.

MIGNOLO, Walter, "El pensamiento des-colonial, desprendimiento y apertura: un manifiesto". *Revista Telar*, 2008, nº 6, pp. 7-38.

MUGUERCIA, Magaly, *Teatro latinoamericano del siglo XX. Primera modernidad (1900-1950)*. RIL Editores, 2010.

MÜLLER-BERGH, Klaus & MENDONÇA TELES, Gilberto. *Vanguardia latinoamericana. Historia, crítica y documentos* (Vol. I, II, III, IV, V, VI). Madrid, Iberoamericana, 2004/2007.

ORTEGA, Julio, *Figuración de la persona*, Barcelona, Edhasa, 1971.

_____, *La contemplación y la fiesta. Notas sobre la novela latinoamericana actual*, Caracas, Monte Ávila, 1979.

OVIEDO, José Miguel, *Historia de la literatura hispanoamericana*. 1. De los orígenes a la Emancipación, Madrid, Alianza Universidad, 1995; 2. Del Romanticismo al Modernismo, Madrid, Alianza Universidad, 1997; 3: Postmodernismo, Vanguardia, Regionalismo, 2001; 4. De Borges al presente, 2001.

RAMA, Ángel, *Transculturación narrativa en América Latina*, México, Siglo XXI, 1982.

RAMA, Ángel, La ciudad letrada. Santiago de Chile, Tajarar Ediciones, 2004.

ROJAS MIX, Miguel, Los cien nombres de América. Eso que descubrió Colón. Barcelona: Lumen, 1991.

SÁINZ DE MEDRANO, Luis, *Historia de la literatura hispanoamericana (Desde el Modernismo)*, Madrid, Taurus, 1992.

SAURA-CLARES, Alba. *El movimiento argentino Teatro Abierto (1981-1985) a la luz de sus poéticas dramáticas. De la tradición a la contemporaneidad escénicas*, Murcia, Editum, 2022.

SAURA-CLARES,Alba. *Teatro Abierto (1981-1985). Resiliencia y utopía de un movimiento escénico*. Madrid,Ediciones Complutense, 2023.

SCHWARTZ, Jorge. *Las vanguardias latinoamericanas. Textos programáticos y críticos*, Madrid, Cátedra, 1991.

SHAW, Donald, Nueva narrativa hispanoamericana. Boom, posboom y posmodernismo. Madrid, Cátedra, 2005.

SHIMOSE, Pedro, *Historia de la literatura latinoamericana*, Madrid, Playor, 1987.

SUCRE, Guillermo, *La máscara, la transparencia*, Caracas, Monte Ávila, 1975.

TODOROV, Tzvetan, *La conquista de América. El problema del otro*. Madrid, Siglo XXI Editores, 2010.

VENEGAS, Socorro y CASAMAYOR, Juan (eds.), *Vindictas. Cuentistas latinoamericanas*. Madrid, Páginas de Espuma, 2021.

YURKIEVICH, Saúl. *A través de la trama. Sobre vanguardias literarias y otras concomitancias*, Madrid, Iberoamericana, 2007.

Programari

p

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt